

نظر اسلام در باب خون قربانی

در دین اسلام به ما توصیه شده است که با رفتار و اعمال نیک می توان در اجتماع اثرگذار بود یکی از این موارد بحث خرافات است. اسلام با آمدن خود با خرافات مبارزه کرده است و اولیای دینی ما رسوم جاهلی را پس زده اند و از آن ها نهی کرده و با آن ها مبارزه کرده اند، اما متأسفانه گاهی دیده می شود که به اسم دین در آداب ورسوم مردم کارهایی انجام می شود که هیچ ارتباط ومناسبتی با دین ندارد، بلکه کارهایی است که طبق عادت های قدیمی و آغشته به خرافات انجام می شده است که باید آن ها را شناخت و با آن ها مبارزه کرد. یکی از این رسوم که بسیاری از اوقات به خرافات و رفتارهای نپی شده در اسلام آغشته می شود، قربانی کردن است. قربانی کردن یکی از سنت های دینی ماست که برای کسب رضایت خداوند و اینکه فقرا و نیازمندان هم بتوانند از خوراک افراد توانمند بهره مند شوند، قرار داده شده است، اما اینکه گاهی در رأی و منظر مردم قربانی انجام می شود یا خون آن بین مسیر ریخته می شود یا به جایی مالیده می شود، از رفتارهای خرافی زنده است که به هیچ وجه در دین ما تأیید نشده است.

در تفسیر نمونه ذیل آیه ۳۷ سوره حج آمده است: این تعبیر که خون آن ها نیز به خدا نمی رسد، با اینکه خون قابل استفاده نیست، ظاهرا به اعمال زشت اعراب جاهلی اشاره می کند که هرگاه حیوانی را قربانی می کردند، خوشی را بر سر بت ها و گاه بر درودیوار کعبه می پاشیدند و بعضی مسلمانان آنگاه بی میل نبودند که در این برنامه خرافی از آن ها تبعیت کنند. در نتیجه، این آیه نازل شد و آن ها را نهی کرد. متأسفانه هنوز این رسم جاهلی در بعضی مناطق وجود دارد که هرگاه برای ساختن خانه ای قربانی می کنند، خوشش را بر سقف و دیوار آن خانه می پاشند و حتی در ساختمان بعضی مساجد نیز این عمل زشت و خرافی را که مایه آلودگی مسجد است، انجام می دهند. در این بین، مسلمانان بیدار باید به شدت با آن مبارزه کنند. در حکم شرعی همه مراجع معظم تقلید وجود دارد که خونی که هنگام ذبح قربانی خارج می شود، نجس است و پس از خروج کامل خون، باید محل آلوده شده تطهیر شود. بعد از آن، خون های باقی مانده در بدن قربانی پاک است. بنابراین، برخی باورهای غلط و خرافات در زمینه قربانی کردن عبارت اند از: -انجام قربانی جلو پای افراد (مانند عروس، حاجی یا متوفی) -رد شدن از روی خون قربانی

-مالیدن خون قربانی به خودرو یا ساختمان

آیتا... مکرم شیرازی نیز در این باره می گوید: قربانی کردن در رهگذرها و خیابان ها همه جا را آلوده می کند و شرعا اشکال دارد. در جای مناسبی قربانی کنند و محل آن را بشویند و گوشت آن مصرف شود. این خون ها نباید در خیابان ریخته شود، چرا که باعث آلودگی می شود.

آیتا... عابدی، از استادان بزرگ حوزه علمیه، نیز درباره این موضوع می گوید: اگر کسی قربانی کند و این خون را ببرد به جایی بمالد، اصلش برای دین یهود است. همین الان در بعضی ادیان شرقی بت پرستی این طور است که بچه انسان را برای بت ذبح می کنند. جالب این است که بچه خودشان را ذبح نمی کنند، بچه ای را می دزدند و می آورند جلو بت قربانی و همان جا دفنش می کنند و خوشش را به سرگردن بت می مالند. اصل مالیدن خون قربانی برای آن هاست و دین ما هیچ وقت چنین چیزی نگفته است و هیچ فایده ای ندارد. اصل قربانی مستحب است. ولی خوشش را مالیدن نه، بلکه خون نجس است و قرآن می فرماید. از پلیدی دوری کنید و خون نجس است. این وظیفه همه ماست که اگر با این مدل خرافات و انحرافات برخورد کردیم، از آن نهی کنیم و مواظب باشیم خودمان و خانواده خودمان گرفتار این موضوعات نشویم تا آنکه به توفیق الهی جامعه اسلامی ما از این تصاویر زشت پاک شود. ان شاءا...

بردار و بخوان

کتاب «نا»

اسم کتاب های «فلسفتنا» و «اقتصادنا» و «مجمعنا» را شنیده بودم و همچنین اسم «شهید صدر» را، اما نه از محتوای آن کتاب ها چیزی می دانستم نه از زندگی نویسنده آن ها. مثل شناختی که از خیلی از افراد داریم که فقط می دانیم فلانی آدم بزرگی بود. کتاب «نا»، به نویسندگی مریم برادران، مرا با زندگی شهید محمدباقر صدر آشنا کرد. «نا، یادآور سه گانه شهید صدر است که بیشتر، او را به آن ها می شناسند. این کتاب انتشارات دارالصدر سال ۱۳۹۹ منتشر کرده است. نویسنده در ۲۱۵صفحه و در شانزده فصل، زندگی شهید صدر را به تصویر کشیده است، تصویری که شاید همه ابعاد شخصیتی شهید را نتوانسته است پوشش دهد، اما بسیار واقعی و با جزئیات فراوان است. اسم کتاب هم جذاب بود و هم عجیب، اما در همان صفحات اول، پاسخ سؤال مرا گرفتیم، «نا، در لغت نامه دهخدا مخفف «ناو» است در ناخدا. به معنای نای و نی هم آمده است. مخفف نای است در ترکیبات سورنا و کرنا. حلقوم. در تداول آخرین قوت. ضعیف ترین حد قوت، اندک قوت، رق، به معنی نفس باشد. و در عربی به معنی «ما، است، ضمیر اول شخص جمع یا متکلم مع الغیر. «برادران، در طول نوشتن کتاب با خانواده صدر در ارتباط بوده و از نظرها و خاطرات آن ها استفاده کرده است.

برای من این ویژگی شهید صدر بسیار جذاب و جالب است، اینکه خیلی اهل تفکر بود و شاگردانش را هم دائم به سمت تفکر و نه خواندن صرف کتاب ها سوق می داد. «در شبانه روز چند ساعت مطالعه می کنید؟ -چور دیگری این را بپرس، اینکه در شبانه روز چقدر با کتاب هستی؟ -چه فرقی بین این دو سؤال هست؟ -اگر بپرسی چند ساعت مطالعه می کنی، می گویم بین هشت تا ده ساعت. اما اگر بپرسی چند ساعت با کتاب هستی، جوابم این است که تا وقتی بیدارم و خوابم نرفته باشد، با کتاب همنشینم. وقتی در خیابان قدم می زنم، به موضوعی فکر می کنم تا حل شود. زمانی که با قصاب حرف می زنم، در ذهنم مسئله ای است که قصد دارم حلش کنم. کنار سفره که می نشینم تا غذایی بخورم، سؤالای برای حل شدن در ذهنم می چرخد، بنابراین من مدام با کتاب هستم. کتاب با من زندگی می کند و من با کتاب زندگی می کنم.» اگر شاگردانش را می دید که بین راه سرشان به این ور و آن ور می چرخد، تشر می زد که از فرصت بین راه برای فکر کردن استفاده کنند. می گفت: «بیشتر از آنچه می خوانید، فکر کنید. اگر به صرف خواندن عادت کنید، در بین متن ها و سطرها محدود می شوید. آن وقت ناآوار نمی شوید.»

شهید صدر شخصیتی چندبعدی داشت که همین ها او را کامل می کرد.

در کنار شخصیت علمی اش، اعتقادات مذهبی عمیقی داشت و در عین حال یک فعال اجتماعی بود و خود را از سیاست دور نمی کرد.

«برای من، «سید محمدباقر صدر»

ناخدایی است که از ته دل با تمام

قوت، نفس زد در راهی برای «ما»

شدن، هرچند انگار زمان وزمین برای

شنیدن این صدای بلند برخاسته،

حسود بودند، صدایی که به قول

استادش، سیدابوالقاسم خویی،

اگر در غرب بود، برایش چه ها که

نمی کردند! شاید آن وقت در چشم

ما بیشتر می نشست یا شاید اگر در

زمانی دیگر به دنیا می آمد، روزگار

چور دیگری قصه اش را می گفت.

نمی دانم، آدمی زاده همیشه دوست

دارد برای آرزوهای برآورده نشده اش

رؤیا بیافد.»

شکر

۴شنبه
۱ شهریور ۱۳۹۵
شماره ۲۰۱۹

SHAHNARANEWS.IR
۱۴

شکر

نگاهی به آیات و روایات درباره رزق و روزی

شکر نعمت، نعمت افزون کند

حمیده ذاکری| دغدغه معاش اصطلاحی است که این روزها مثل خوره به جان روح و روان ما افتاده است و ما هر یک به نوعی به دنبال پیدا کردن راه هایی برای افزایش رزق و روزی خودمان هستیم؛ راه هایی که خوب است بدانیم همه آن ها مادی نیست و گاه باید در معنویات به دنبالشان بود. از این منظر، آیات و روایات منبع و مرجع خوبی هستند که می توانند در راه رسیدن به پاسخ، راهنمای ما باشند. پیش از اینکه بخواهیم به راه های وسعت روزی باتوجه به آیات و روایات بپردازیم، خوب است بدانیم که برخلاف تصور ما، روزی فقط در پول و مادیات خلاصه نمی شود. براساس آنچه کارشناسان می گویند، واژه روزی در روایات معنایی گسترده تر دارد و شامل همه نعمت هایی می شود که خداوند متعال نصیب ما کرده است. به همین دلیل، سلامتی جسم و روان، توفیق پرداختن به واجبات، همسر و فرزندان و حتی برخورداری از دوستان خوب، همگی از مصادیق روزی به شمار می آیند که از جانب پروردگار نصیب ما شده و خوب است هنگام نگرانی از روزی، به این امر توجه کنیم و همه نعمت هایی را که به ما ارزانی شده است، در نظر بگیریم. درباره روزی آیات و روایات متعددی موجود است که در ادامه به برخی از آن ها پرداخته ایم.

مگر کار داشته ایم یا شیم

شکرگزاری یکی از راه های مهم افزایش روزی معرفی شده است و در برابرش، ناشکری بسیار مذموم شمرده شده است و به گفته کارشناسان، منجر به کاهش روزی خواهد شد. در این باره در آیه ۷ سوره ابراهیم می خوانیم: «اگر واقعا سپاسگزاری کنید، نعمت شما را افزون خواهم کرد و اگر ناسپاسی کنید، قطعاً عذاب من سخت خواهد بود، همچنین امام علی^(ع) درباره ارتباط میان شکر و نعمت فرموده اند: «نعمت به شکر متصل شده است و شکر به فرونی و این دو به یک رشته بسته شده اند. پس فرونی از طرف خداوند بریده نمی شود، مگر آنگاه که شکر شکرکننده بریده شود.» باتوجه به سیره ائمه^(ع)، شکر نعمت نوعی قدرشناسی در برابر نعمت هایی است که خداوند متعال به ما ارزانی داشته است، چنان که امام علی^(ع) فرموده اند: «خداوند متعال در هر نعمتی حقی از شکر قرار داده است، پس کسی که شکر نعمت را به جا آورد، نعمت بر او زیاد می شود و کسی که شکر نکند، نعمتش به زوال می رود.»

دکب روزی، میاژ روایتم

هرچند امامان معصوم^(ع) همواره افراد را برای کسب روزی و کار و تلاش تشویق کرده اند، حرص و طمع را نیز شایسته ندانسته و میانه روی در کسب روزی را بهترین روش دانسته اند. امام علی^(ع) درباره میانه روی در طلب روزی می فرماید: «بدان به یقین هرگز به همه آرزوهایت دست نخواهی یافت و نیز بدان هرگز از اجلت تجاوز نخواهی کرد و بیش از آنچه مقرر شده است، عمر نمی کنی و تودر همان مسیری هستی که پیشینیان تو بودند. آن ها رفتند و تو هم خواهی رفت. حال که چنین است، در به دست آوردن دنیا زیاده روی مکن و در کسب و کار میانه رو باش، زیرا بسیار شده که تلاش فراوان در راه دنیا به نابودی اموال منجر شده است. اضافه بر این، نه هر تلاشگری به روزی رسیده و نه هر شخص میانه رویی محروم شده است. در طلب دنیا میانه رو باشید، چرا که به هر شخصی آنچه مقدر شده است، داده می شود.»

برای کب روزی تلاش کنیم

حتما شنیده اید که می گویند نابرده رنج گنج میسر نمی شود. بخش مهمی از کسب روزی به تلاش خودمان وابسته است. امام صادق^(ع) در این باره می فرماید: «کسی که دنبال روزی کم باشد، این کارش سبب جلب روزی زیاد برای او می شود. اگر کسی دنبال روزی کم نرود، روزی بسیار را نیز از دست خواهد داد.» این روایات بیانگر همان مفهوم از تو حرکت و از خدا برکت است. پس لازم است که ما برای طلب روزی تلاش کنیم. آن گاه خدا نیز در همان که به دست خواهیم آورد، برکت و وسعت را قرار خواهد داد، اما بدون تلاش، همان روزی اندک را هم از دست می دهیم.

بر نیازمندان کمک کنیم و صدقه بدهیم

روزی بسیار در دیدگاه بیشتر ما یک امتیاز است، اما در حقیقت امتحانی از جانب پروردگار محسوب می شود تا مشخص شود آیا آنان که از نعمت فراوان بهره می گیرند، شکر این همه نعمت را به جا می آورند و بخشی از ثروت خداداد را در اختیار محرومان قرار می دهند یا نه. از سوی دیگر، صدقه دادن از جمله اموری است که در روایات به عنوان عامل افزایش روزی از آن یاد شده است، چنان که رسول خدا^(ص) فرمودند: «روزی را به وسیله صدقه فرود آورید.» شاید این سؤال پیش بیاید آن که خودش تنگدست است چگونه صدقه دهد تا در روزی اش گشایش ایجاد شود. در این باره هم خوب است بدانیم که صدقه دادن فقط وجه نقد یا کمک مالی نیست. در روایاتی از پیامبر^(ص) آمده است که به یارانشان فرمودند: «هر هر مسلمانی در هر روز صدقه ای واجب است. عرض شد کیست که بتواند چنین کاری کند؟ پیامبر^(ص) فرمودند عیادت مریض صدقه است، امر به معروف صدقه است. نهی ازمنکر صدقه است. پاسخ سلام را دادن صدقه است.» همچنین پیامبر اکرم^(ص) درباره تأثیر زیاد اطعام کردن بر افزایش رزق می فرماید: «روزی کسی که اطعام می کند، سریع تر از فرورفتن کارد در کوهان شتر به سویش می آید.»

از کنانه ورزش ووری کنیم

در قرآن کریم تقوایکی از راه های نزول نعمت و برکت معرفی شده است که هم در زندگی فردی و هم در اجتماع مؤثر است. در آیه ۹۶ سوره اعراف می خوانیم: «و اگر مردم شهرها ایمان آورده و به تقوا گراییده بودند، قطعاً برکاتی از آسمان و زمین برایشان می گشودیم؛ ولی تکذیب کردند، پس به کیفر دستاوردشان گریبان آنان را گرفتیم.» به همین دلیل، ائمه معصوم^(ع) به عنوان راهنمایان ما در روایات متعددی ما را به تقوا توصیه کرده اند. در این باره امام علی^(ع) فرموده اند: «شما را سفارش می کنم به پرهیزکاری [...] پس هر که تقوا و پرهیزکاری پیشه گیرد، سختی ها بعد از نزدیک شدن و روی آوردن از او دور می شود [...] رحمت و مهربانی پس از دور شدن به او بازمی گردد و نعمت ها پس از کم شدن بر او فراوان می شود و برکت مانند باران بزرگ قطره پس از اندک باریدن به او می رسد.»

از خدا طلب روزی کنیم

در پایان خوب است بدانیم که خدا بهترین روزی دهندگان است و همه چیز در ید قدرت اوست. از این رو، ائمه اطهار^(ع) در طلب روزی دعا و درخواست از خداوند را توصیه کرده اند. از جمله امام باقر^(ع) به زید شحام فرمودند: «برای زیاد شدن روزی، در سجده های نماز واجب این دعا را بخوان: یا خیر المسئولین و یا خیر المعطلین از رزقی و ارزق عیالی من فضلك الواسع فانک ذوالفضل العظیم، ای بهترین پناه سائلان و ای بهترین بخشایشگران، به من و خانواده ام از فضل و افرت روزی بخش که تو صاحب فضلی عظیم هستی.» همچنین، طبق برخی روایات، تعقیبات پس از نماز از اسباب زیاد شدن روزی است.